

“Revista Interamericana de Educación de Adultos”, CREFAL, Pátzcuaro (México) 2015, ss. 108 (nr 1), ss. 104 (nr 2)

“Revista Interamericana de Educación de Adultos” jest czasopismem wydawanym od 1978 r. przez Centrum Współpracy Regionalnej ds. Edukacji Dorosłych w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach (*Centro de Cooperación Regional para la Educación de Adultos en América Latina y el Caribe*, CREFAL). Na jego łamach publikowane są przede wszystkim artykuły podejmujące temat edukacji dorosłych w poszczególnych krajach regionu. Czasopismo wydawane jest dwa razy w roku zarówno w formie drukowanej, jak i elektronicznej. Ograniczone ramy niniejszej recenzji nie pozwalają na wyczerpujące omówienie każdego z zamieszczonych w publikacji tekstów. Niemniej wydaje się, iż nawet bardzo ogólne zarysowanie ich treści może mieć dla czytelników „Rocznika” wartość poznawczą.

Autorzy artykułów opublikowanych na łamach czasopisma w 2015 r. wywodzą się z ośrodków naukowych zlokalizowanych w Argentynie (*Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas – CONICET; Universidad de Buenos Aires*), w Chile (*Universidad de Santiago de Chile*) oraz w Meksyku (*Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Monterrey; Universidad de Ciencias y Artes de Chiapas; Universidad Intercultural de Chiapas; Universidad Pedagógica Nacional; Universidad Tecnológica de México; Universidad Veracruzana*).

Tematem, który pojawia się na łamach obu tegorocznych numerów czasopisma jest edukacja rdzennych mieszkańców Meksyku. Problem ten podejmuje w swoim artykule José Bastiani Gómez oraz Flor Marina Bermúdez Urbina (nr 1/2015). Swą uwagę koncentrują na Indianach z regionu Ch’ol w stanie Chiapas. Spośród 115 tys. osób zamieszkujących tę część Meksyku ponad połowa nie mówi po hiszpańsku. Sposobem na zapewnienie młodym mieszkańcom regionu elementarnego wykształcenia jest program Dwujęzycznej Edukacji Międzykulturowej (*Educación Indígena Intercultural Bilingüe*). Autorzy tekstu starają się zdiagnozować, jaką rolę w całym procesie odgrywają rodzice uczniów, w jakim stopniu dorośli członkowie wspólnoty

wspierają swych wychowanków w nauce oraz jaka jest ich opinia w kwestii edukacji dwujęzycznej, czy traktują ją jako szansę dla swoich dzieci, czy jako zagrożenie dla trwałości indiańskiej kultury. Problem zapewnienia ludności autochtonicznej dostępu do edukacji, przy uwzględnieniu jej odrębności językowej oraz szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego, podejmuje również w swym artykule Laura Selene Mateos Cortés (nr 2/2015). Jej uwaga koncentruje się w tym przypadku na Międzykulturowym Uniwersytecie w Veracruz (*Universidad Veracruzana Intercultural*), jednej z wielu uczelni wyższych w Meksyku, które powstały z myślą o kandydatach wywodzących się ze środowisk indiańskich. Autorka analizuje losy absolwentów studiów magisterskich na jednym z kierunków (*Licenciatura de Gestión Intercultural para el Desarrollo*), starając się odpowiedzieć na pytania, w jakim stopniu studia te pomagają ich uczestnikom działać na rzecz społeczności lokalnych oraz w jakiej mierze ich międzykulturowe kompetencje są doceniane przez przyszłych pracodawców. Do kwestii odpowiedniego wykształcenia kadr pracujących z ludnością indiańską odnosi się również w swym tekście Saúl Velasco Cruz (nr 2/2015). Autor, powołując się na liczne zestawienia statystyczne, stara się wykazać, iż mniejsza liczba lat spędzonych w systemie edukacji formalnej przez nauczycieli dwujęzycznych szkół indiańskich, może mieć istotny wpływ na to, że uczniowie z tych placówek uzyskują słabe rezultaty w egzaminach sprawdzających.

“Revista Interamericana de Educación de Adultos” zamieszcza w 2015 r. dwa artykuły, które podejmują temat alfabetyzacji cyfrowej osób dorosłych. W pierwszym z nich Juan Eusebio Silva Quiroz oraz Miguel Alfonso Gimeno Vielma (nr 1/2015) prezentują chilijskie doświadczenia w tym zakresie, odnosząc się do rządowego programu *Yo elijo mi PC*. O ile w pierwszym etapie ww. projektu celem było zapewnienie rodzinom o niskich dochodach dostępu do nowych technologii poprzez zakup komputerów, o tyle drugi etap zasadza się na wyposażeniu osób dorosłych w niezbędne kompetencje informatyczne. Za sprawą organizowanych warsztatów mają oni szansę naabyć umiejętności, które nie tylko będą przydatne w ich pracy zawodowej, ale dzięki którym mogą służyć wsparciem kształcącym się dzieciom. Powyższy problem, choć z innej perspektywy, poruszają również Iliana Camacho Yáñez, Marcela Georgina Gómez Zermeño oraz María Manuela Pintor Chávez (nr 2/2015). Prezentują wyniki swych badań przeprowadzonych na grupie studentów *Universidad de Ecatepec* (Meksyk). Uwaga ich koncentruje się na osobach powyżej 25. roku życia, które korzystają ze specjalnej oferty uczelni, umożliwiającej godzenie obowiązków zawodowych ze studiami. Z racji tego, iż nauka odbywa się zarówno w formie stacjonarnej (spotkania

dwa razy w tygodniu), jak i przy użyciu kursu wirtualnego, szczególnie interesujące z perspektywy autorek wydaje się zdiagnozowanie aktualnych kompetencji studentów w posługiwaniu się e-learningiem.

Na problem alfabetyzacji młodzieży oraz osób dorosłych zwracają uwagę w szerszym kontekście María Elena Benítez, Soledad Manrique oraz Vanesa de Mier (nr 1/2015). Autorki postulują, aby proces ten postrzegać wielowymiarowo. Jak stwierdzają w swym artykule, projektując programy alfabetyzacji należy uwzględniać cały szereg aspektów pedagogicznych, psychologicznych, społecznych oraz lingwistycznych związanych z procesem edukacyjnym.

Ameryka Łacińska i Karaiby to region często doświadczany przez katastrofy naturalne. Umiejętność przewidywania zagrożeń celem przeciwdziałania ich niekorzystnym skutkom to aspekty, które nabierają w tej szerokości geograficznej szczególnego znaczenia. Brenda Ávila Flores oraz Edgar J. González Gaudiano, autorzy kolejnego tekstu (nr 2/2015), referują wyniki swych badań przeprowadzonych na terenach regularnie doświadczanych przez klęski żywiołowe (dorzecze Papaloapan w meksykańskim stanie Veracruz). Ich celem jest poznanie, w jaki sposób dorośli członkowie społeczności interpretują towarzyszące im zagrożenia naturalne, skąd czerpią o nich informacje i czy potrafią podejmować odpowiednie decyzje w przypadku ich występowania. Uzyskana wiedza badawcza ma się przyczynić do opracowania odpowiednich strategii edukacyjnych ukierunkowanych na wsparcie społeczności szczególnie zagrożonych ryzykiem katastrof naturalnych.

Autorki kolejnego artykułu – Anahí Guelman oraz María Mercedes Palumbo (nr 2/2015) – przenoszą czytelnika w dzielnicę wielkiej aglomeracji miejskiej, jaką bez wątpienia jest argentyńskie Buenos Aires. Swoje rozważania dedykują ruchom społecznym, które zrodziły się w wyniku kryzysu ekonomicznego, jaki dotknął ten kraj na początku obecnego stulecia. Odnosząc się do nowych rozwiązań zaproponowanych w zakresie pracy, wymiany dóbr i usług, autorki starają się spojrzeć na problem z perspektywy ich pedagogicznych i emancypacyjnych konsekwencji.

Kolejni autorzy – José Luis Suárez Domínguez oraz José Fernando Alarcón González (nr 1/2015) koncentrują swoją uwagę na społeczności studenckiej Uniwersytetu w Veracruz (Meksyk). Referując wyniki przeprowadzonych badań, ukazują w jakim stopniu studenci I roku kształcący się na wydziałach humanistycznych korzystają z dostępnej oferty kulturalnej. W swych rozważaniach autorzy tekstu uwzględniają zarówno kierunek realizowanych studiów, jak i wcześniejsze doświadczenia w zakresie uczestnictwa w kulturze.

Dopełnieniem publikacji podejmujących tematy związane ze szkolnictwem wyższym jest tekst Elizabeth Ocampo Gómez oraz Jemyny Ruedy Hernández (nr 1/2015). Autorki koncentrują swoją uwagę na meksykańskim programie wspierania aktywności naukowej rodzimych badaczy. Stypendia otrzymywane w ramach *Sistema Nacional de Investigadores* są nie tylko źródłem dodatkowych środków finansowych, lecz wiążą się również z prestiżem i wysoką pozycją w świecie meksykańskiej nauki. Zamieszczony w czasopiśmie artykuł odnosi się do doświadczeń pracowników *Universidad de Veracruz*, którzy są – lub byli w przeszłości – beneficjentami ww. programu.

Zamieszczona powyżej ogólna charakterystyka zawartości czasopisma “Revista Interamericana de Educación de Adultos” za 2015 r. ma – w intencji jej autora – dać polskiemu czytelnikowi podstawową orientację w charakterze problemów, jakie nurtują latynoamerykańskich badaczy edukacji dorosłych. Treść artykułów opublikowanych na łamach ww. czasopisma skłania do wniosku, iż Ameryka Łacińska i Karaiby to region mający duży potencjał w zakresie badań andragogicznych. Mamy tu bowiem do czynienia nie tylko z problemami natury ogólnej, których doświadczają dorośli po obu stronach Atlantyku. Uwarunkowania historyczno-kulturowe oraz społeczno-ekonomiczne sprawiają, iż rzeczywistość edukacyjną regionu tworzy również szereg innych wyzwań, często tych z którymi kraje europejskie zmierzyły się już z powodzeniem w przeszłości.

Piotr Konieczny